

Dedicated to innovation in aerospace

NLR-CR-2018-026 | april 2018

De geluidbelasting rondom de vliegbasis Leeuwarden voor het jaar 2017

OPDRACHTGEVER: Ministerie van Defensie CLSK

NLR - Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum

Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum

Het NLR is een toonaangevend, mondiaal opererend onderzoekscentrum voor de lucht- en ruimtevaart. Met zijn multidisciplinaire expertise en ongeëvenaarde onderzoeksfaciliteiten, levert NLR innovatieve, integrale oplossingen voor complexe uitdagingen in de aerospace sector.

De werkzaamheden van het NLR beslaan het volledige spectrum van Research Development Test & Evaluation (RDT&E). Met zijn kennis en faciliteiten kunnen bedrijven terecht bij het NLR voor validatie, verificatie, kwalificatie, simulatie en evaluatie. Zo overbruggt het NLR de kloof tussen onderzoek en toepassing in de praktijk. Het NLR werkt zowel voor overheid als industrie in binnen- en buitenland. Het NLR staat voor praktische en innovatieve oplossingen, technische expertise en een lange termijn ontwerpvisie. Hierdoor vindt NLR's cutting edge technology zijn weg naar succesvolle lucht- en ruimtevaartprogramma's van OEM's zoals Airbus, Embraer en Pilatus. Het NLR draagt bij aan (defensie)programma's zoals ESA's IXV re-entry voertuig, de F-35, de Apache-helikopter en Europese programma's als SESAR en Clean Sky 2.

Opgericht in 1919 en met 650 betrokken medewerkers, realiseerde NLR in 2016 een omzet van 71 miljoen euro. Driekwart hiervan is afkomstig uit contractonderzoek, het overige betreft een overheidsbijdrage.

Voor meer informatie bezoek: www.nlr.nl

Dedicated to innovation in aerospace

NLR-CR-2018-026 | april 2018

De geluidbelasting rondom de vliegbasis Leeuwarden voor het jaar 2017

OPDRACHTGEVER: Ministerie van Defensie CLSK

AUTEUR(S):

R. de Jong

NLR

Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt, op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de eigenaar.

OPDRACHTGEVER	Ministerie van Defensie CLSK
CONTRACTNUMMER	070-44-7-61200 (NLR-projectnr. 1077114)
EIGENAAR	Ministerie van Defensie CLSK
NLR DIVISIE	Aerospace Operations
VERSPREIDING	Beperkt
RUBRICERING TITEL	ONGERUBRICEERD

GOEDGEKEURD DOOR:																				
AUTEUR			REVIEWER			BEHERENDE AFDELING														
R. de Jong 			P. den Hoedt 			P. Eijssen 														
DATUM	0	3	0	4	1	8	DATUM	0	3	0	4	1	8	DATUM	0	3	0	4	1	8

Samenvatting

In het kader van de wettelijk vereiste bewaking van de geluidbelasting rondom de Nederlandse luchthavens is in opdracht van het Commando Luchtstrijdkrachten voor het jaar 2017 de geluidbelasting rondom de vliegbasis Leeuwarden ten gevolge van het startend en landend vliegverkeer berekend. De geluidbelasting is uitgedrukt in Kosteneenheden (Ke).

Het resultaat van elke berekening is weergegeven in de vorm van geluidbelastingscontouren (lijnen van gelijke geluidbelasting). De eerste berekening is uitgevoerd *met* de drempelwaarde van 65 dB(A) (berekeningsnummer: 2018-04-03 07:52:43) en de tweede berekening is uitgevoerd *zonder* drempelwaarde (berekeningsnummer: 2018-03-02 16:32:15).

Zowel de 35 Ke-contour van de geluidbelastingsberekening voor het jaar 2017 met drempelwaarde als de 35 Ke-contour van de geluidbelastingsberekening zonder drempelwaarde valt binnen de 35 Ke-contour van de geluidszone.

Bron: www.defensie.nl, 16-08-2017

Inhoudsopgave

1	Inleiding	7
2	Samenstelling vliegverkeer	8
3	Resultaat	11
4	Referenties	13
	Appendix A Begrippen	14
	Appendix B Berekeningsmethode	17
	Appendix C Invoergegevens	19
	Appendix C.1 Verkeersgegevens	19
	Appendix C.2 Vliegbanen	19
	Appendix C.3 Geluidgegevens	19
	Appendix C.4 Nachtstraffactor	20
	Appendix D Geluidbelastingscontouren	21

Deze pagina is opzettelijk blanco.

1 Inleiding

Dit rapport geeft een kort overzicht van de uitgangspunten voor en de resultaten van de berekening van de geluidbelasting rondom de vliegbasis Leeuwarden voor het jaar 2017. De geluidbelasting is uitgedrukt in Kosteneenheden (Ke) en is berekend volgens de wettelijke berekeningsvoorschriften. Belangrijke begrippen met betrekking tot geluidbelasting zijn in Appendix A omschreven.

De geluidbelasting in Kosteneenheden bepaalt de geluidbelasting buitenshuis en is een maat voor de beoordeling van de hinder bij mensen door vliegtuiggeluid. De grenswaarde voor de maximaal toelaatbare geluidbelasting door op de luchthaven landende en opstijgende luchtvaartuigen is vermeld in het Besluit militaire luchthavens en bedraagt 35 Ke. De geografische ligging van de bijbehorende geluidszone is opgenomen op de kaart in bijlage 3 van het Luchthavenbesluit Leeuwarden (Ref. 4).

In de berekeningsvoorschriften is een formule opgenomen die de geluidbelasting in een zeker waarnemingspunt bepaalt, gegeven de aantallen vliegtuigpassages in één jaar, het maximale geluidsniveau in het waarnemingspunt tijdens iedere vliegtuigpassage en gegeven de nachtstraffactor, een weegfactor die afhankelijk is van de dagperiode waarin de vliegtuigpassage plaats heeft gevonden.

In het berekeningsvoorschrift voor de Ke *met* drempelwaarde is bepaald dat een vliegtuigpassage wordt weggelaten als het bijbehorende maximale geluidsniveau in het betreffende waarnemingspunt lager is dan de drempelwaarde van 65 dB(A). In het berekeningsvoorschrift voor de Ke *zonder* drempelwaarde geldt deze beperking niet. De berekende geluidbelasting met drempelwaarde is daarom lager dan of gelijk aan de berekende geluidbelasting zonder drempelwaarde.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een overzicht van de samenstelling van het vliegverkeer in de afgelopen 5 jaar. In **Hoofdstuk 3** worden de resultaten van de geluidbelastingsberekeningen besproken.

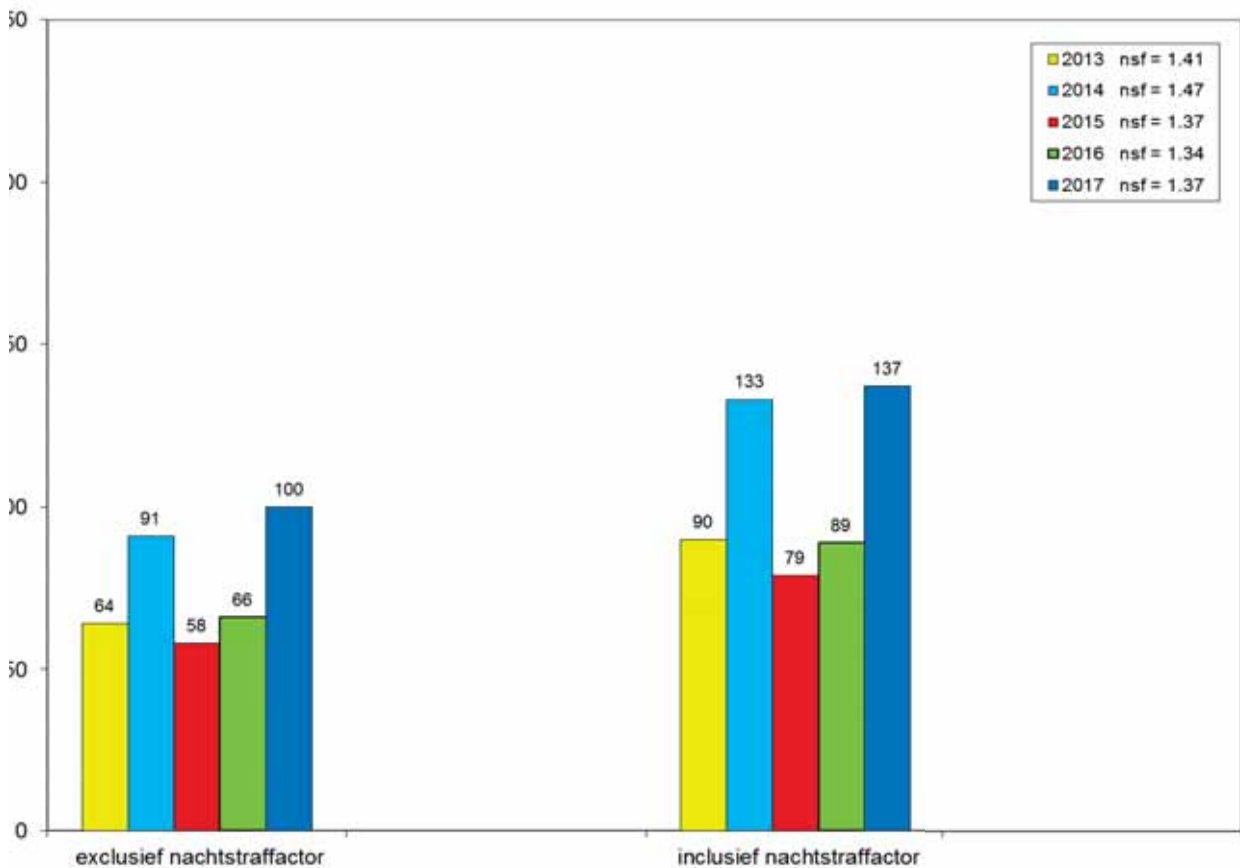
In **Appendix A** worden de belangrijkste begrippen met betrekking tot geluidbelasting omschreven. In **Appendix B** wordt de berekeningsmethode voor de geluidbelasting in Ke kort beschreven. In **Appendix C** worden de invoergegevens voor de geluidbelastingsberekeningen beschreven. **Appendix D** toont de resultaten van de geluidbelastingsberekeningen als Ke-contouren op een topografische achtergrond.

2 Samenstelling vliegverkeer

De vliegactiviteiten op de vliegbasis Leeuwarden worden door het Commando Luchtstrijdkrachten (CLSK) geregistreerd. Deze registratie van het vliegverkeer wordt verstrekt aan het Nederlands Lucht- en Ruimtevaartcentrum (NLR). Het betreft informatie over het tijdstip van een vlucht, de gevlogene route en gevolgde vliegprocedure, de start-/landingsbaan, het type vliegtuig, het al of niet gebruik van “afterburner” in het geval van een jachtvliegtuig, het gewicht van het vliegtuig en de aantallen vluchten.

Figuren 1 tot en met 3 geven een overzicht van de samenstelling van het vliegverkeer van 2013 tot en met 2017 op de vliegbasis Leeuwarden. De figuren tonen het aandeel van het verkeer (uitgedrukt in procenten) in het totaal van de vliegtuigbewegingen. Een vliegtuigbeweging is een start of een landing.

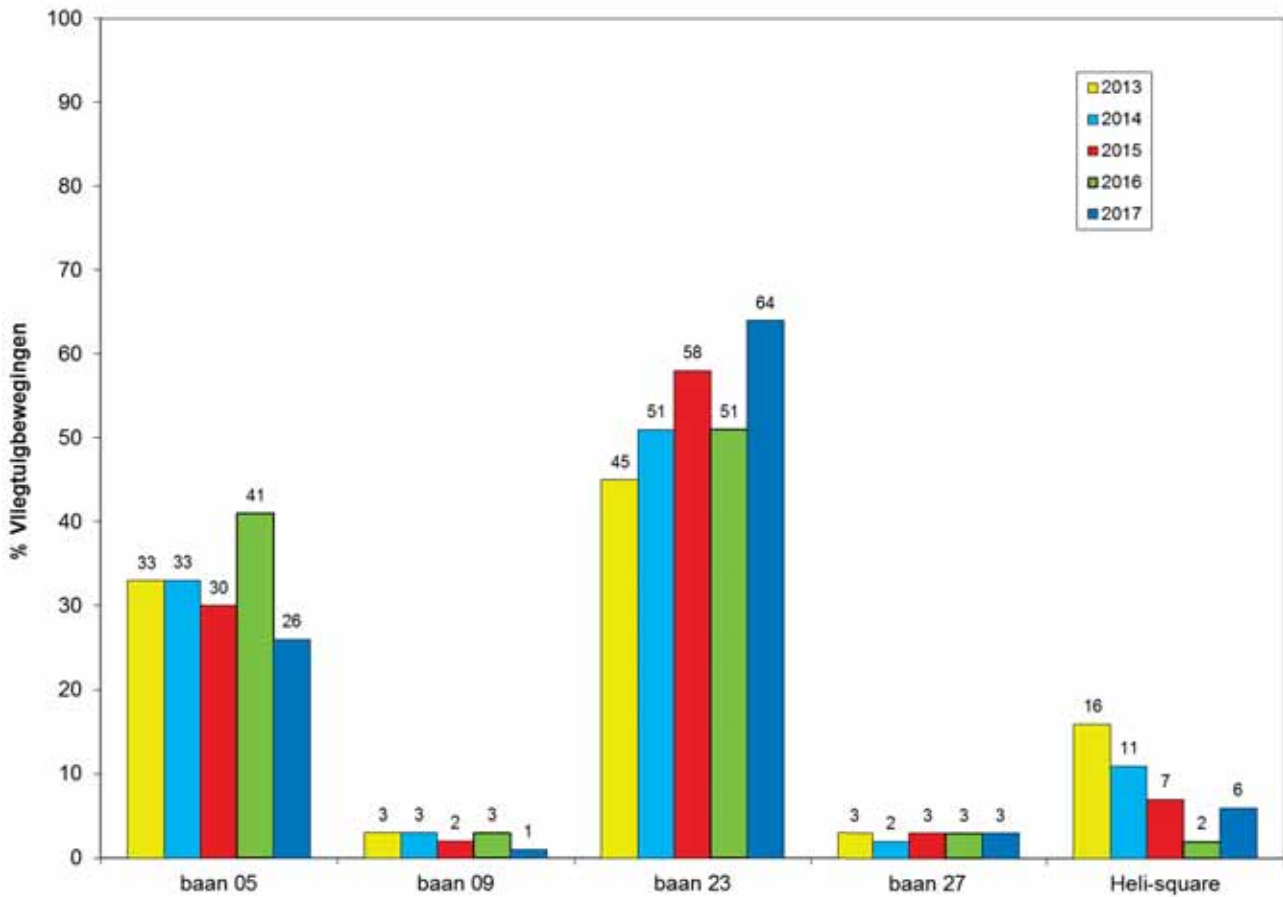
Figuur 1 geeft een overzicht van het aantal vliegtuigbewegingen op de vliegbasis Leeuwarden van 2013 tot en met 2017 ten opzichte van het aantal vliegtuigbewegingen in het jaar 2017 (100%).

Figuur 1: Percentage vliegtuigbewegingen ten opzichte van het jaar 2017 (exclusief nachtstraffactor = 100%), Vliegbasis Leeuwarden

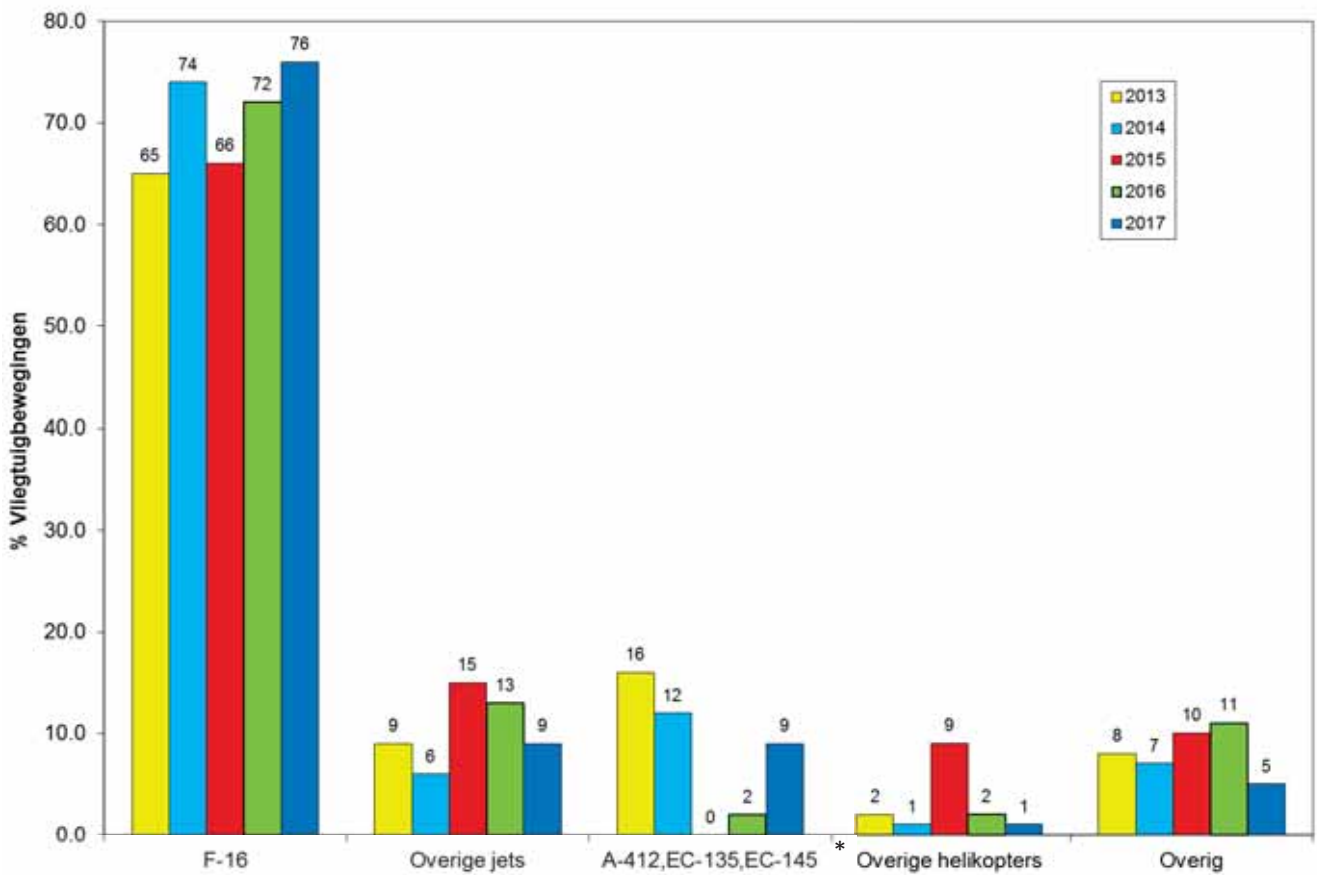
Er is een onderscheid gemaakt tussen het werkelijke aantal vliegtuigbewegingen en het effectieve aantal vliegtuigbewegingen. Het effectieve aantal wordt verkregen door het werkelijke aantal te vermenigvuldigen met de nachtstraffactor. De nachtstraffactor, die in Appendix C wordt behandeld, moet de extra ondervonden hinder van avond- en nachtvluchten tot uiting brengen. De gemiddelde nachtstraffactor voor het jaar 2017 blijkt 1.37 te zijn.

Bij het bepalen van de percentages in de figuren 2 en 3 is uitgegaan van de werkelijke aantallen vliegtuigbewegingen. Figuur 2 geeft een overzicht van de verdeling van de vliegtuigbewegingen over de banen voor de jaren 2013 tot en met 2017.

Figuur 2: Percentage vliegtuigbewegingen per baan (exclusief nachtstraffactor), Vliegbasis Leeuwarden

Figuur 3 geeft een overzicht van de verdeling van de vliegtuigbewegingen over vliegtuigtypen voor de jaren 2013 tot en met 2017.

Figuur 3: Percentage vliegtuigbewegingen per vliegtuigtype (exclusief nachtstraffactor), Vliegbasis Leeuwarden

* na 2015 zijn er op vliegbasis Leeuwarden geen vliegbewegingen meer met Agusta-412 helikopters.

De overige invoergegevens voor de geluidbelastingsberekeningen staan beschreven in Appendix C.

3 Resultaat

Het resultaat van de berekeningen van de geluidbelasting rondom vliegbasis Leeuwarden voor het jaar 2017 bestaat uit de Ke-geluidbelastingscontouren voor:

- de geluidbelastingsberekening met drempelwaarde (berekeningsnummer: 2018-04-03 07:52:43)
- de geluidbelastingsberekening zonder drempelwaarde (berekeningsnummer: 2018-03-02 16:32:15).

Geluidbelastingscontouren zijn lijnen van gelijke geluidbelasting.

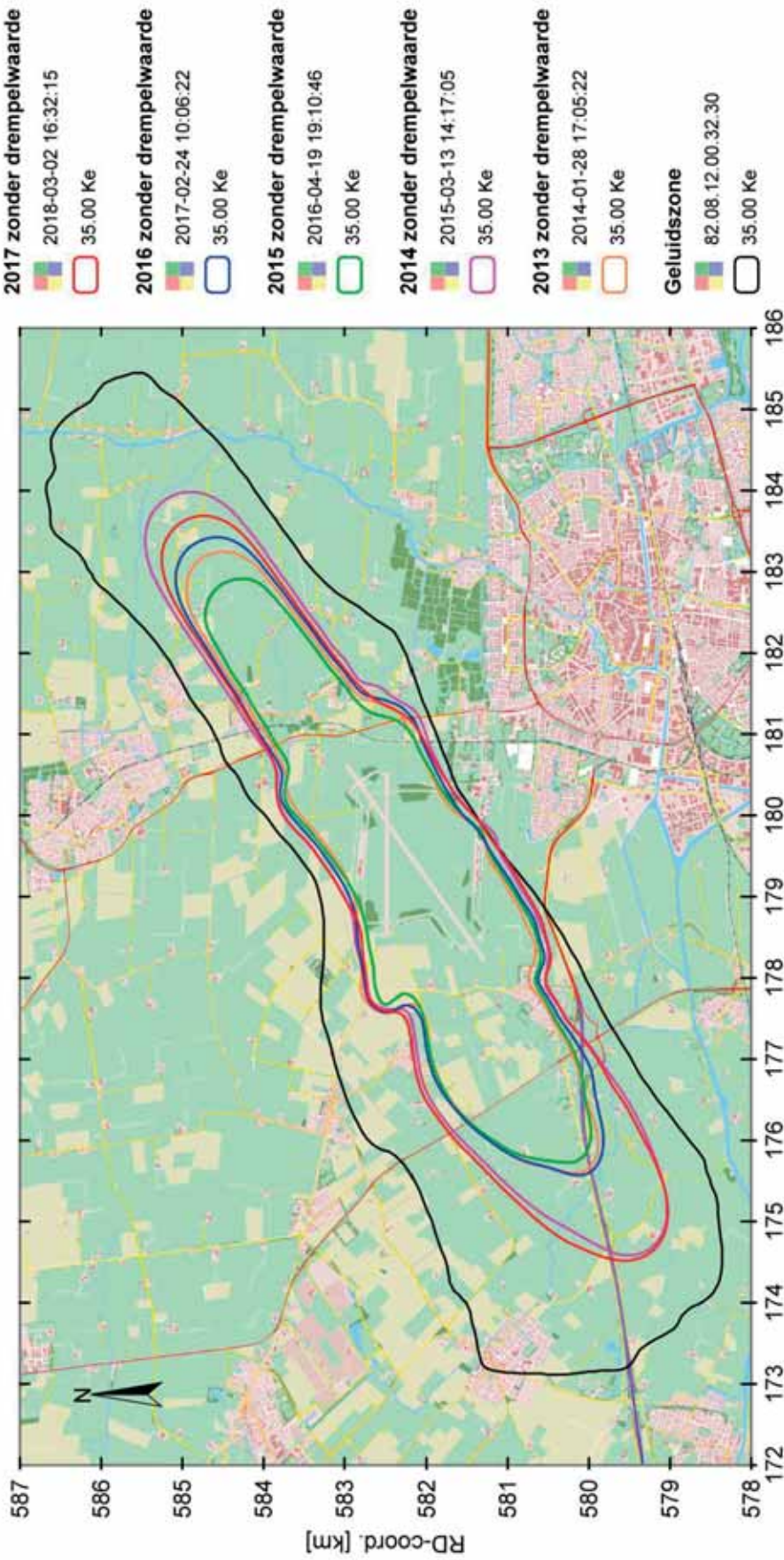
Figuur 4 op bladzijde 12 toont de 35 Ke-contouren voor de jaarberekeningen zonder drempelwaarde voor de jaren 2013 tot en met 2017, met daarbij de geluidszone. De geografische ligging van de geluidszone is opgenomen op de kaart in bijlage 3 van het Luchthavenbesluit Leeuwarden (Ref. 4) en is afkomstig van Ref. 5.

De Ke-contouren van de berekening met en zonder drempelwaarde zijn op een landkaart weergegeven in appendix D, figuur D.1 en figuur D.2. Bovendien tonen deze figuren de contouren van de geluidszone.

Zowel de 35 Ke-contour van de geluidbelastingsberekening voor het jaar 2017 met drempelwaarde als de 35 Ke-contour van de geluidbelastingsberekening zonder drempelwaarde valt binnen de 35 Ke-zoneringscontour.

In figuur D.3 is de 35 Ke-contour (met en zonder drempelwaarde) van het jaar 2017 getoond en vergeleken met de 35 Ke-zoneringscontour. De 35 Ke-contour van het jaar 2017 zonder drempelwaarde is marginaal groter dan de 35 Ke-contour van het jaar 2017 met drempelwaarde.

Figuur D.4 geeft een overzicht van de 35 Ke-contouren zonder drempelwaarde van de afgelopen jaren ten opzichte van de 35 Ke-zoneringscontour.

Figuur 4: 35 Ke-geluidbelastingcontouren voor de jaarberekeningen zonder drempelwaarde voor de jaren 2013 tot en met 2017

4 Referenties

1. Voorschrift voor de berekening van de geluidsbelasting in Kosteneenheden (Ke) ten gevolge van het vliegverkeer, RLD/BV-01, Ministerie van Verkeer en Waterstaat, maart 1998.
2. Voorschrift voor de berekening van de geluidsbelasting in Kosteneenheden (Ke), zonder drempelwaarde, ten gevolge van het vliegverkeer, RLD/BV-01.2, Ministerie van Verkeer en Waterstaat, september 2004.
3. Appendices van de voorschriften voor de berekening van de geluidsbelasting. Geluidsniveaus, prestatiegegevens en indeling naar categorie (versie 10.1), R. de Jong en G.J.T. Heppe, NLR rapport CR 96650, maart 2007.
4. Besluit van 3 mei 2013 tot vaststelling van een luchthavenbesluit voor de militaire luchthaven Leeuwarden (Luchthavenbesluit Leeuwarden).
5. De geluidsbelasting rondom de vliegbasis Leeuwarden, Beers, C.S., mei 1986, NLR rapport TR 86058 C, Confidentieel.
6. Appendices van de voorschriften voor de berekening van de geluidbelasting in Lden voor
7. de overige burgerluchthavens bedoeld in artikel 8.1 van de Wet luchtvaart. Geluidsniveaus, prestatiegegevens en indeling naar categorie (versie 13.3), G.J.T. Heppe, NLR rapport CR 96650, oktober 2015.
8. Afleiding van de NH-90 geluidstabel voor het uitvoeren van geluidsberekeningen, W.F. Lammen en T.A. van Veen, november 2010, NLR rapport NLR-CR-2010-569.

Appendix A Begrippen

dB(A)

De A-gewogen decibelwaarde dB(A) is de meest gangbare eenheid voor geluidsterkte. De A-weging houdt rekening met de gevoeligheid van het menselijk oor voor de toonhoogte van het geluid.

Drempelwaarde

In het berekeningsvoorschrift voor de Ke met drempelwaarde is bepaald dat een vliegtuigpassage wordt weggelaten als het bijbehorende maximale geluidsniveau in het betreffende punt lager is dan de drempelwaarde van 65 dB(A).

Geluidgegevens

De geluidgegevens voor een vliegtuigcategorie bevatten de geluidsniveaus in dB(A) als functie van de motorstuwkracht en de afstand tussen het vliegtuig en de waarnemer.

Geluidsniveau

Het geluidsniveau is een maat voor de hoeveelheid geluid veroorzaakt door één passerend vliegtuig.

Geluidbelasting

De geluidbelasting is een maat voor het geluid dat door alle vliegtuigen gezamenlijk gedurende een gebruiksjaar wordt veroorzaakt op of rond de luchthaven. Daarbij worden de geluidsniveaus van alle vliegtuigen die gedurende een jaar van de luchthaven vertrekken en aankomen op een voorgeschreven manier bij elkaar opgeteld. Die optelling kan op verschillende manieren gebeuren. Zo ontstaan verschillende geluidbelastingsmaten. Ke is een voorbeeld van een maat voor de geluidbelasting buitenshuis gedurende het hele etmaal.

Geluidbelastingscontour

Een geluidbelastingscontour is een lijn die punten van gelijke geluidbelasting met elkaar verbindt. De contour wordt bepaald door interpolatie tussen de in de netwerkpunten berekende geluidbelasting. Een voorbeeld is de 35 Ke-contour. Buiten de 35 Ke-contour is de geluidbelasting lager dan 35 Ke, binnen die contour is de geluidbelasting hoger dan 35 Ke. Meestal worden op de geluidkaarten rond een vliegveld meerdere contouren met 5 Ke-intervallen aangegeven.

Geluidhinder

Geluidhinder is het effect dat geluid heeft op de mens. Geluidhinder is subjectief. Met behulp van een aantal dosismaten is het mogelijk geluidhinder op een meer objectieve manier vast te stellen. De geluidhinder wordt vaak uitgedrukt in het percentage gehinderden en ernstig gehinderden.

Geluidszone

De geluidszone is de geluidcontour die hoort bij de grenswaarde van de geluidbelasting. In het Besluit militaire luchthavens is de grenswaarde van de geluidbelasting vastgesteld op 35 Kosteneenheden. De zonering drukt niet de feitelijke geluidbelasting uit, maar geeft de maximaal toegestane geluidsomvang die in enig jaar mag optreden grafisch weer, in Kosteneenheden.

Grenswaarde van de geluidbelasting

De grenswaarde van de geluidbelasting is in het Besluit militaire luchthavens op basis van de Luchtvaartwet vastgesteld op 35 Kosteneenheden.

Grondpad

Het grondpad is de projectie van het vliegp pad in het horizontale vlak. Met andere woorden: het grondpad is een lijn op de grond verticaal onder het vliegp pad.

Hoogteprofiel

Het hoogteprofiel is het verloop van de vlieghoogte boven de grond als functie van de afgelegde weg langs het grondpad.

Instrument Flight Rules (IFR)

Instrument Flight Rules, afgekort IFR, of instrumentvliegvoorschriften zijn vliegvoorschriften voor luchtvaartnavigatie met behulp van instrumenten. Deze voorschriften laten vliegen onder alle weersomstandigheden toe, mits het vliegtuig dan veilig kan functioneren. Wanneer er geen VFR-condities zijn (weersomstandigheden met onder andere voldoende zicht, zoals vereist voor een vlucht onder Visual Flight Rules (zichtvliegvoorschriften, VFR)) en de piloot dus horizontaal en/of verticaal onvoldoende zicht heeft om zijn positie te kunnen bepalen, is het vliegen volgens IFR de enige mogelijkheid.

Kosteneenheid (Ke)

De Kosteneenheid, afgekort Ke, is een eenheid waarin de geluidbelasting veroorzaakt door vliegverkeer wordt uitgedrukt. Het betreft de geluidbelasting buitenshuis en het gaat om het vliegverkeer van een heel jaar en van het hele etmaal. De Kosteneenheid is genoemd naar prof. dr. ir. C.W. Kosten (voorzitter van een adviescommissie van de regering), die in de jaren zestig onderzocht hoe geluidbelasting als maat voor de geluidshinder van vliegverkeer het beste te berekenen is. Bij de berekening van de geluidbelasting in Ke gaat men uit van het piekniveau op het waarneempunt tijdens een vliegtuigpassage, bepaald op een hoogte van 1.2 meter boven een met gras bedekte bodem.

Nachtstraffactor (nsf)

De nachtstraffactor is de weegfactor in de Kosteneenheid die afhankelijk is van de etmaalperiode waarin de vliegtuigpassage plaats heeft gevonden. Deze factor moet de grotere mate van hinder van vliegtuigbewegingen in de avond en nachtelijke uren tot uitdrukking brengen. Zo telt een vlucht in de nacht (tussen 23:00 en 06:00 uur lokale tijd) 10 keer zo zwaar als een vlucht overdag.

Netwerkpunten

De netwerkpunten zijn een raster van punten waarvoor de geluidbelasting wordt berekend.

Piekniveau

Het piekniveau is het maximale geluidsniveau (in dB(A)) op het waarneempunt tijdens een vliegtuigpassage, L_{max} in de Kostenformule. Het plaatselijke maximale geluidsniveau is afhankelijk van de afstand tussen de waarnemer en de vliegbaan, de motorstuwkracht van het vliegtuig en de hoek waaronder het vliegtuig door de waarnemer ten opzichte van de horizon wordt waargenomen.

Prestatiegegevens

De prestatiegegevens bevatten een beschrijving van de vlieghoogte, de motorstuwkracht en de grondsnelheid langs het grondpad als functie van de afgelegde weg langs het grondpad. Deze gegevens zijn per vliegtuigcategorie afhankelijk gesteld van de te volgen klim- of daalprocedure en, bij starts, het vliegtuiggewicht (afhankelijk van de afstand tot de bestemming).

Routespreidingsgebied

Het routespreidingsgebied is het gebied dat de horizontale spreiding weergeeft van het vliegverkeer dat een bepaalde route volgt. De in het horizontale vlak optredende spreiding wordt in de berekening van de geluidbelasting meegenomen door per aankomst-, vertrekroute of circuit een nominaal grondpad te definiëren met links en rechts daarvan een spreidingsbreedte.

Vliegbaan

De vliegbaan is de beschrijving van een gevlogen weg op zowel het horizontale vlak als in verticale zin (vlieghoogte).

Vliegtuigcategorie

Een vliegtuigcategorie vertegenwoordigt een groep vliegtuigen of een groep helikopters met een geluidsverwantschap. Omdat niet voor alle vliegtuigtypen de geluid- en prestatiegegevens bekend zijn, worden de vliegtuigtypen ingedeeld in een beperkt aantal vliegtuigcategorieën.

Vliegtuigbeweging

Een vliegtuigbeweging is een start of een landing van een luchtvaartuig.

Zone

Zie geluidszone.

Appendix B Berekeningsmethode

In de Wet luchtvaart is onder artikel 10.12, derde lid, de bepaling opgenomen dat de Minister van Defensie in overeenstemming met de Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer¹, regels vaststelt omtrent de wijze van meten, berekenen en registreren van de grenswaarden voor de maximaal toegelaten geluidbelasting door landende en opstijgende luchtvaartuigen. De Regeling berekening geluidsbelasting militaire luchthavens beschrijft deze regels.

Deze regels betreffen onder andere voorschriften voor de berekening van geluidbelastingscontouren (lijnen van gelijke geluidbelasting) rond luchthavens. In deze berekeningsvoorschriften, "Voorschrift voor de berekening van de geluidsbelasting in Kosteneenheden (Ke) ten gevolge van het vliegverkeer" (Ref. 1) en "Voorschrift voor de berekening van de geluidsbelasting in Kosteneenheden (Ke), zonder drempelwaarde, ten gevolge van het vliegverkeer" (Ref. 2), is de berekeningsmethodiek vastgelegd, zoals deze door het NLR wordt toegepast.

In de berekeningsvoorschriften staan regels over de wijze van berekenen van de geluidbelasting door "landende en opstijgende" vliegtuigen. Er is een formule in opgenomen die de geluidbelasting in een waarnemingspunt bepaalt, gegeven de aantallen vliegtuigpassages in één jaar, het maximale geluidsniveau in het waarnemingspunt tijdens iedere vliegtuigpassage en gegeven de nachtstraffactor, een weegfactor die afhankelijk is van de dagperiode waarin de vliegtuigpassage plaats heeft gevonden.

Voor de berekening van de geluidbelasting in Ke worden de volgende vliegtuigen meegenomen:

- vaste-vleugelvliegtuigen met schroefaandrijving met een minimaal totaalgewicht van 390 kg en een maximaal toegelaten totaalgewicht van 6.000 kg, vliegend onder IFR condities;
- vaste-vleugelvliegtuigen met schroefaandrijving met een maximaal toegelaten totaalgewicht van 6.000 kg of meer;
- helikopters;
- vaste-vleugelvliegtuigen met straalaandrijving.

De formule voor de geluidbelasting luidt als volgt:

$$B = 20 \cdot \log \left(\sum n \cdot 10^{\frac{L_{\max}}{15}} \right) - 157$$

Waarbij geldt:

- B : de geluidbelasting in Kosteneenheden (Ke).
 n : de nachtstraffactor (waarde 1 tot en met 10 afhankelijk van het tijdstip van de vlucht).
 Σ : het totaal van de bijdragen van de vliegtuigen in één jaar.
 L_{\max} : het maximale geluidsniveau buitenshuis ten gevolge van iedere vliegtuigpassage.

In het berekeningsvoorschrift voor de Ke met drempelwaarde (Ref. 1) is bepaald dat de hindersom bijdrage H^2 ten gevolge van een vliegtuigpassage gelijk aan 0 wordt gesteld indien de bijbehorende L_{\max} lager is dan 65 dB(A). Dat wil zeggen dat er in de berekening voor de geluidbelasting in Ke een drempelwaarde van 65 dB(A) wordt toegepast. De

¹ In 2010 zijn het Ministerie van Verkeer en Waterstaat en het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer samengegaan in het Ministerie van Infrastructuur en Milieu.

² $H = n \cdot 10^{\frac{L_{\max}}{15}}$

toelichting legt uit dat vliegtuigpassages, die een geluidsniveau lager dan 65 dB(A) in een netwerkpunt veroorzaken, niet in de berekening van de geluidbelasting worden meegenomen. De berekende geluidbelasting met drempelwaarde zal hierdoor lager kunnen zijn dan de berekende geluidbelasting zonder drempelwaarde.

Appendix C Invoergegevens

In deze appendix worden de invoergegevens voor de geluidbelastingsberekeningen beschreven.

Appendix C.1 Verkeersgegevens

Een overzicht van de samenstelling van het vliegverkeer is in hoofdstuk 2 van dit rapport gegeven.

Appendix C.2 Vliegbanen

De vliegbanen worden beschreven door de projectie op de grond (het grondpad) en het verloop van de vlieghoogte boven de grond als functie van de afgelegde weg langs het grondpad met de daarbij behorende stuwkracht (het hoogteprofiel).

De grondpaden worden vastgesteld aan de hand van de voor de luchthaven voorgeschreven aankomst- en vertrekroutes alsmede circuits. Tevens wordt rekening gehouden met de optredende horizontale afwijkingen van deze vliegbanen. Voor deze spreiding in horizontale richting is, overeenkomstig de berekeningsvoorschriften, aangenomen dat de vliegtuigen uniform verdeeld zijn over de spreidingsbreedte. Deze spreiding verschilt per route.

De hoogteprofielen zijn vliegtuigtypegebonden, omdat ze direct verband houden met de prestaties van een vliegtuig. In de "Appendices van de voorschriften voor de berekening van de geluidbelasting" staan de hoogteprofielen voor het civiele vliegverkeer vermeld. Voor het militaire verkeer betreft dit confidentiële informatie.

Appendix C.3 Geluidgegevens

De geluidgegevens voor een vliegtuig bevatten de geluidsniveaus in dB(A) als functie van de motorstuwkracht en de afstand tussen het vliegtuig en de waarnemer. De bij de berekening toegepaste geluidgegevens zijn ontleend aan "Appendices van de voorschriften voor de berekening van de geluidbelasting" waarmee de geluidszone is berekend (Ref. 3), aangevuld met gegevens uit de meest recente versie (Ref. **Error! Reference source not found.**).

Omdat voor slechts een beperkt aantal vliegtuigtypen de geluid- en prestatiegegevens bekend zijn, worden de vliegtuigtypen waarvan deze gegevens niet bekend zijn, ingedeeld bij een vergelijkbaar type m.b.t. de geluidproductie. Dit gebeurt op grond van de verwantschap die de vliegtuigtypen op basis van de volgende parameters bezitten:

- a) aantal motoren;
- b) maximale stuwkracht per motor;
- c) maximum startgewicht;
- d) omloopverhouding van de motoren, zogenaamde by-pass ratio;
- e) vliegtuig-/motorcombinatie.

Omdat, in tegenstelling tot de civiele luchtvaart, de militaire luchtvaartoperaties in Nederland met slechts een zeer beperkt aantal vliegtuigtypen worden uitgevoerd, zijn voor het merendeel van deze typen de voor de berekening van de geluidbelasting benodigde geluid- en prestatiegegevens bekend of beschikbaar. In die enkele gevallen waarin er toch een vliegtuigtype voorkomt waarvan deze gegevens onbekend zijn, wordt deze ingedeeld bij een type waarvan de geluid- en prestatiegegevens wel bekend zijn.

De "Appendices van de voorschriften voor de berekening van de geluidbelasting" bevatten nog geen gegevens voor de militaire operaties van de NH-90 helikopter. In aanvulling hierop zijn geluid- en prestatiegegevens toegepast die zijn ontleend aan metingen van het NLR (Ref. Error! Reference source not found.).

Appendix C.4 Nachtstraffactor

In overeenstemming met de berekeningsvoorschriften wordt een nachtstraffactor toegepast. Deze factor moet de grotere mate van hinder van vliegtuigbewegingen in de avond en nachtelijke uren tot uitdrukking brengen. De nachtstraffactor is tijdsafhankelijk.

Het verloop is als volgt:

Dagperiode van tot [uur]	Nachtstraffactor
0 - 6	10
6 - 7	8
7 - 8	4
8 - 18	1
18 - 19	2
19 - 20	3
20 - 21	4
21 - 22	6
22 - 23	8
23 - 24	10

De nachtstraffactor wordt in rekening gebracht door het aantal vliegtuigbewegingen in een bepaalde dagperiode te vermenigvuldigen met de bij de betreffende dagperiode behorende nachtstraffactor. Dit betekent dat indien er om 20:05 uur één F-16 vertrekt, deze als vier F-16's in de berekening wordt meegenomen.

Appendix D Geluidbelastingscontouren

Vliegbasis Leeuwarden, de geluidbelasting door militair vliegverkeer

© Copyright 2018 NLR

82.08.12.00.32.30: Zone

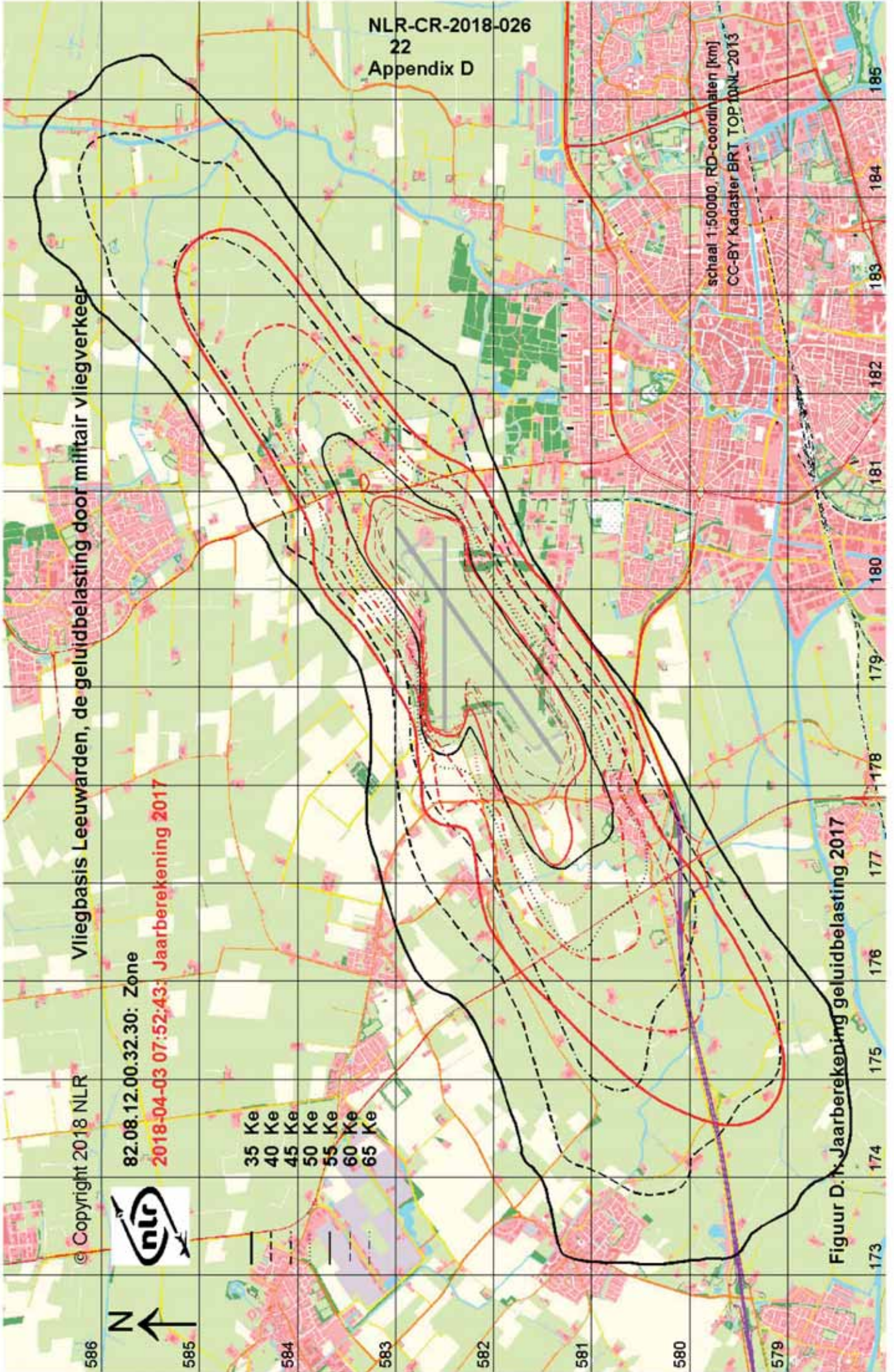
2018-04-03 07:52:43: Jaarberekening 2017

- 35 Ke
- 40 Ke
- 45 Ke
- 50 Ke
- 55 Ke
- 60 Ke
- 65 Ke

schaal 1:50000, RD-coördinaten [km]
CC-BY Kadaster BRT TOP-10NL-2013

Figuur D.1: Jaarberekening geluidbelasting 2017

Vliegbasis Leeuwarden, de geluidbelasting door militair vliegverkeer

82.08.12.00.32.30: Zone

2018-03-02 16:32:15: Jaarberekening 2017 zonder drempelwaarde

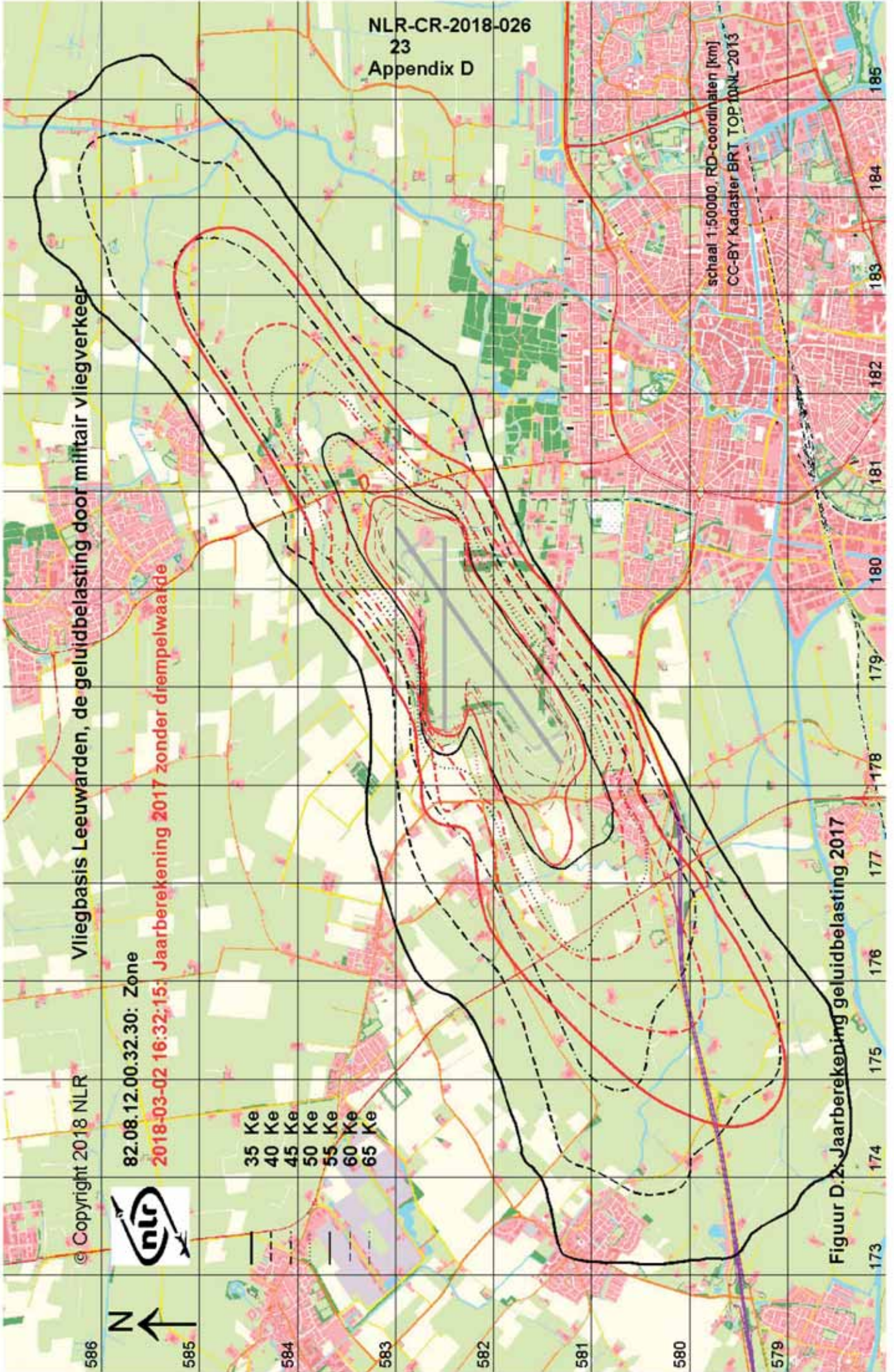
© Copyright 2018 NLR

- 35 Ke
- 40 Ke
- 45 Ke
- 50 Ke
- 55 Ke
- 60 Ke
- 65 Ke

schaal 1:50000, RD-coördinaten [km]
CC-BY Kadaster BRT TOP-10NL-2013

Figuur D.2: Jaarberekening geluidbelasting 2017

schaal 1:50000, RD-coördinaten [km]
CC-BY Kadaster BRT TOP-10NL-2013

Vliegbasis Leeuwarden, de geluidbelasting door militair vliegverkeer

82.08.12.00.32.30: Zone

2018-04-03 07:52:43: Jaarberekening 2017

2018-03-02 16:32:15: Jaarberekening 2017 zonder drempelwaarde

35 Ke

© Copyright 2018 NLR

586

585

584

583

582

581

580

579

173

174

175

176

177

178

179

180

181

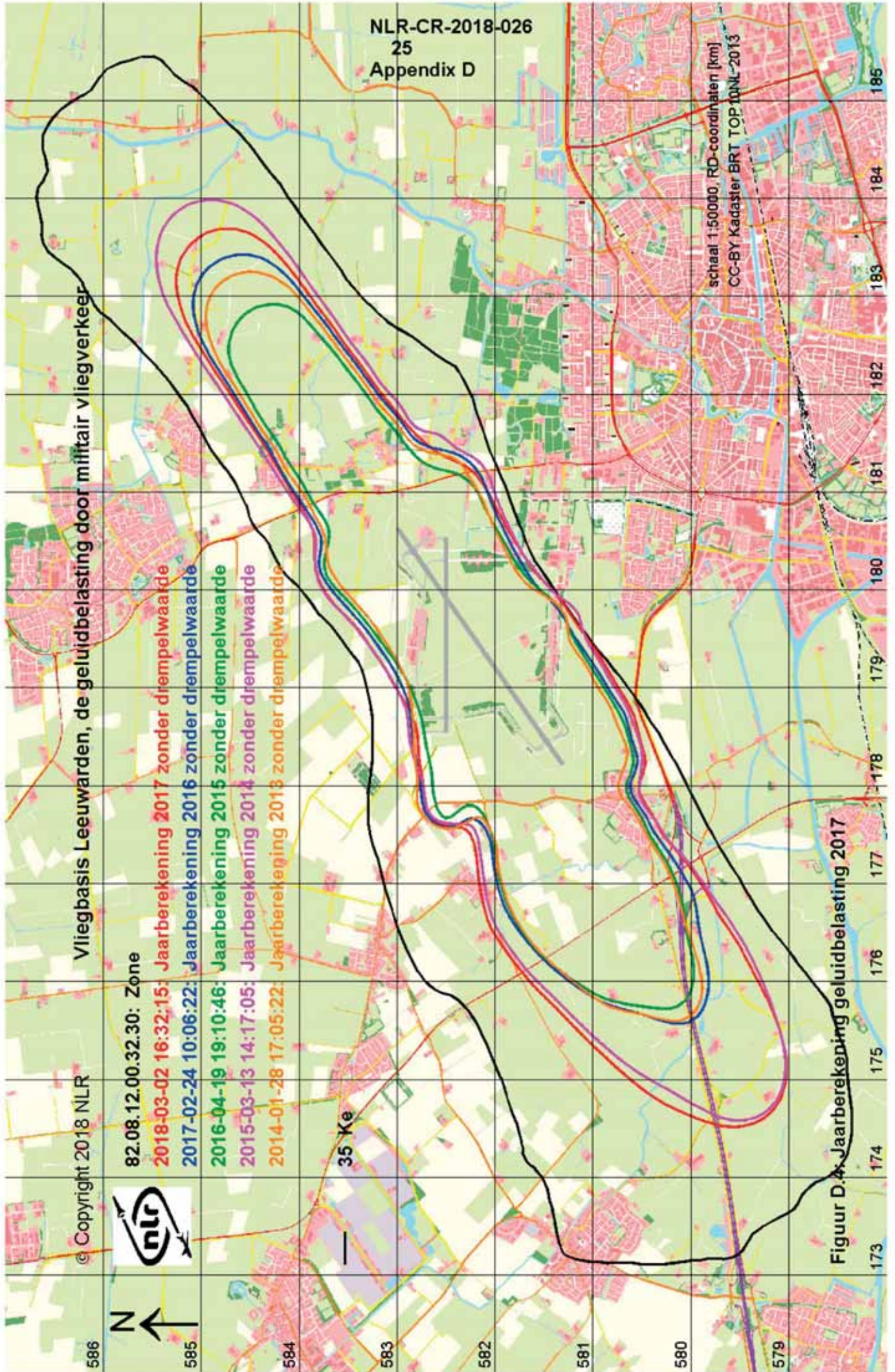
182

183

184

185

Figuur D.3: Jaarberekening geluidbelasting 2017

Figuur D.4: Jaarberekening geluidbelasting 2017

Deze pagina is opzettelijk blanco.

NLR

Anthony Fokkerweg 2

1059 CM Amsterdam, The Netherlands

p) +31 88 511 3113 f) +31 88 511 3210

e) info@nlr.nl i) www.nlr.nl